

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/168-1

31. januar 2019

Forslag til gjennomføring av direktiv (EU) 2017/828 i norsk rett og endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven § 8-10 – alminnelig høring

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår i dette høringsnotatet regler for å gjennomføre direktiv (EU) 2017/828 i norsk rett og endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven § 8-10.

Bakgrunn

Direktiv (EU) 2017/828 er et endringsdirektiv til aksjonærrettighetsdirektivet 2007/36/EF. Det overordnede formålet med direktivene er å styrke aksjeeiernes innflytelse i selskapet. I endringsdirektivet uttrykkes dette ved å gi aksjeeierne, institusjonelle investorer og forvaltere incitamentene til å engasjere seg i selskapenes langsiktige forretningsforhold.

I hovedsak innfører endringsdirektivet regler om:

- Identifikasjon av aksjeeiere, videreformidling av opplysninger om aksjeeiere og tilrettelegging for utøvelse av aksjeeierrettigheter.
- Aksjeeiernes innflytelse over godtgjørelsen til medlemmer av ledelsen i selskapet.
- Åpenhet og godkjenning av vesentlige transaksjoner mellom selskapet og nærstående parter til selskapet.

Hovedinnholdet i forslaget

I høringsnotatet foreslås det endringer i aksjeloven, allmennaksjeloven, verdipapirregisterloven, verdipapirhandelloven, verdipapirfondloven, regnskapsloven, finansforetaksloven og lov om forvaltning av alternative investeringsfond.

Hvilke selskaper omfattes av forslaget

Endringsdirektivet gjelder bare for selskaper med aksjer som er opptatt til notering på regulert markedsplass i EØS-området (noterte selskaper, for eksempel på Oslo Børs). Departementet foreslår som et utgangspunkt at reglene kun skal gjelde for noterte allmennaksjeselskaper. Det foreslås likevel at enkelte regler også skal gjelde for alle allmennaksjeselskaper (noterte og unoterte), og i noen tilfeller også for aksjeselskaper, der det er hensiktsmessig og ikke pålegger selskapene unødvendige økonomiske og

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Næringspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Martha Drønen
Madsen
22 24 67 76

administrative byrder. Det gjelder blant annet reglene om transaksjoner mellom selskapet og nærstående parter der dagens regler i allmennaksjeloven og aksjeloven i hovedsak er likelydende.

Elektronisk bekreftelse på at stemmen er mottatt og registrert

Departementet foreslår å endre allmennaksjeloven § 5-8a og § 5-8b om elektronisk deltakelse på generalforsamling og forhåndsstemming. Det foreslås at alle allmennaksjeselskaper skal sende elektronisk bekreftelse på at stemmen er mottatt når avstemningen skjer elektronisk. I tillegg foreslås det at aksjeeiere som avgir sin stemme på generalforsamlingen, skal ha rett til å be om bekreftelse på at stemmen ble registrert og tatt med i avstemningen.

Mellommenns plikter

Endringsdirektivet fastsetter at mellommenn skal videreformidle opplysninger fra selskapene til aksjeeiere slik at aksjeeierne settes i stand til å utøve sine rettigheter. Departementet foreslår ikke å innføre regler om at mellommenn skal videreformidle opplysninger om utøvelsen av aksjeeierrettighetene til aksjeeierne. Med gjeldende regler om forvalterregistrering i aksjeloven § 4-10, kan ikke reell aksjeeiere utøve sine eierrettigheter ut over å motta utbytte eller andre utdeling. Ved å administrere aksjene gjennom forvaltningsregistrering, har aksjeeierne fraskrevet seg de utøvende rettighetene som følger med aksjene, herunder retten til å møte og stemme på generalforsamlingen. Departementet antar at aksjeeiere som ønsker å benytte sine eierrettigheter vil velge å registrere seg i aksjeeierregisteret. I så fall vill aksjeeierne få informasjon om utøvelsen av rettighetene direkte fra selskapet, jf. verdipapirhandelloven § 5-9.

Rådgivning knyttet til utøvelse av aksjeeierrettigheter

Departementet foreslår en ny bestemmelse i allmennaksjeloven § 4-2a. Bestemmelsen fastsetter en opplysningsplikt for foretak som gir råd knyttet til utøvelsen av aksjeeierrettighetene til noterte allmennaksjeselskaper. Foretakene skal offentliggjøre opplysninger som rådgivningsvirksomheter, blant annet opplysninger om vesentlig kjennetegn ved metodene og modellene som foretaket benytter, de viktigste informasjonskildene for foretaket og prosedyrer for å sikre kvaliteten på undersøkelser, rådgivning og anbefalinger

Institusjonelle aktører og kapitalforvaltere

Institusjonelle aktører og kapitalforvaltere omfatter livsforsikringsforetak, pensjonsforetak, verdipapirforetak som yter aktiv forvaltning, forvaltningsselskap for verdipapirfond og forvaltningsselskap for alternative investeringsfond. Departementet foreslår at det innføres regler om at institusjonelle aktører og kapitalforvaltere skal utarbeide og offentliggjøre en strategi for utøvelse av aksjeeierrettigheter.

Åpenhet om ledelses lønn og annen godtgjørelse

Departementet foreslår et nytt kapittel 6a i allmennaksjeloven om lønn og annen godtgjørelse mv. Endringsdirektivet fastsetter mer utførlige regler om selskapenes plikt til å utarbeide en

erklæring om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte enn det som følger av allmennaksjeloven § 6-16a. Direktivet stiller også krav til at det utarbeides en lønnsrapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte. Det foreslås nye bestemmelser i allmennaksjeloven § 6a-5 og § 6a-6 om dette. Departementet foreslår at de nye reglene kun skal gjelde for noterte allmennaksjeselskaper.

Avtaler mellom selskapet og nærstående parter

Departementet foreslår endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven § 3-8 om avtaler mellom selskapet og nærstående parter. Det foreslås blant annet at styret kan godkjenne avtaler med selskapets nærstående og at styret skal sende melding om avtalen til samtlige aksjeeiere. Aksjeeierne skal kunne kreve at avtalen behandles på generalforsamling. Krav til at avtaler med nærstående parter skal meldes til og kunngjøres i Foretaksregisteret foreslås videreført.

Selskapsfinansierte aksjeerverv

Departementet foreslår endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-10 om selskapsfinansierte aksjeerverv. Endringsdirektivet regulerer ikke selskapsfinansierte aksjeerverv. Ettersom disse reglene henger sammen med reglene om nærstående transaksjoner (som foreslås endret i tråd med endringsdirektivet) vurderer departementet det som hensiktsmessig at endringer i § 8-10 sendes samtidig på samme høring.

Departementet foreslår følgende endringer i allmennaksjeloven og aksjeloven § 8-10:

- Det gjøres tilsvarende unntak i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-10 som i § 8-7, slik at aksjeselskap kan gi finansiell bistand til tredjeperson ved erverv av aksjer i selskapet dersom ervervet danner et konsern.
- Det stilles utvidete krav til innholdet i redegjørelsen som skal utarbeides før det gis finansiell bistand som nevnt i § 8-10. Styret skal utarbeide og signere en erklæring om at disposisjonen vil være i selskapets interesse og at den vil være forsvarlig med hensyn til selskapets likviditet og soliditet. Forslaget gjelder både aksjeloven og allmennaksjeloven.
- Redegjørelsen for aksjeselskap skal meldes til Foretaksregisteret og kunngjøres før den finansielle bistanden gis, slik at reglene i aksjeloven og allmennaksjeloven blir like.

Konsekvenser av forslagene

Norsk lovgivning oppfyller allerede flere av endringsdirektivets regler. Det er blant annet i dag krav i allmennaksjeloven om at alle allmennaksjeselskaper skal føre et aksjeeierregister som identifiserer aksjeeierne i selskapet, og en plikt for selskapet å informere aksjeeierne om de utøvende rettighetene i selskapet. Det innføres likevel en rekke nye bestemmelser for å oppfylle endringsdirektivets bestemmelser. Enkelte av kravene i endringsdirektivet er omfattende og vil påføre selskapene økte byrder. Det gjelder for eksempel plikten til å utarbeide en lønnspolitikk og lønnsrapport for ledende ansatte i selskapet. For å unngå at flere selskaper enn nødvendig blir pålagt omfattende byrder, foreslår departementet at de mer omfattende endringene kun skal gjelde for noterte selskaper.

Departementets vurdering er at forslaget ikke påfører mellommenn økte administrative eller økonomiske byrder. For kapitalforvaltere og institusjonelle investorer innebærer forslagene økte byrder for foretakene da endringsdirektivet stiller krav til utarbeidelse av eierskapsstrategier og informasjons- og rapporteringsplikter ved avtaler mellom kapitalforvaltere og institusjonelle investorer. Etter forslaget kan foretakene velge å ikke etterleve bestemmelsen, og i stedet gi en redegjørelse for hvorfor foretaket ikke har gjort dette. Det kan redusere byrden for foretakene.

Endringsforslaget i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-10 kan lette næringslivets gjennomføring av eierskifter og gi næringslivet større avtalefrihet til å yte finansiell bistand ved oppkjøp.

Høringsfrist

Høringsfristen er 14. mars 2019.

Nærings- og fiskeridepartementet tar sikte på å legge frem en proposisjon for Stortinget om gjennomføringen av endringsdirektivet i vårsesjonen. Endringsdirektivet trer i kraft i EU 10. juni 2019. Ikrafttreddelsen for Norge er ikke endelig fastslått.

For å sikre at reguleringen av norske selskapers virksomhet hurtigst mulig kommer i samsvar med andre europeiske selskaper, settes høringsfristen til seks uker. De fleste bestemmelsene gjelder kun noterte allmennaksjeselskaper. Departementet legger til grunn at de fleste av disse er kjent med den kommende reguleringen fra EU. Andre endringer er i hovedsak også behandlet i tidligere høringsrunder. Et høringsnotat med forslag til endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven § 8-10 var på høring våren 2016, mens endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven var et tema i NOU 2016: 22 Aksjelovgivning for økt verdiskapning som var på høring vinteren 2016/2017.

For å synliggjøre hvilke handlingsalternativer Norge har, og derved presisere de viktigste punktene departementet ber om høringsinnspill til, er handlingsalternativene søkt presisert i hvert kapittel.

Dette gjelder følgende punkter:

- Om informasjonsplikten i nåværende verdipapirhandelloven § 5-9 er tilstrekkelig for å ivareta formålet om aksjeeierne skal få tilstrekkelige opplysninger til å kunne utøve sine rettigheter (høringsnotatet punkt 4.3).
- Om ordningen med forvalterregistrering i allmennaksjeloven § 4-10 bør endres, og om det er hensiktsmessig og nødvendig å innføre en plikt for forvaltere å videreformidle informasjon om har til hensikt å sikre utøvelsen av aksjeeierrettighetene (høringsnotatet punkt 6.3.3).
- Om plasseringen av lovhjemlene verdipapirfondloven § 8-8, lov om forvaltning av alternative investeringsfond § 4-7, verdipapirhandelloven § 9-6a og finansforetaksloven § 13-4a som gjelder aksjeeierstrategi, er hensiktsmessig (høringsnotatet punkt 8.3.2).

- Om forslagene til regler om lønnspolitikk og lønnsrapport i nye allmennaksjeloven § 6a-5 og § 6a-6 også bør gjelde for unoterte selskaper (høringsnotat punkt 9.4).
- Hvilke alternativer som er mest hensiktsmessig med tanke på definisjonen av "nærstående" i forslaget til endringer i aksjeloven og allmennaksjeloven § 3-8 (høringsnotatet punkt 10.6.2).
- Hvilke økonomiske eller administrative konsekvenser nye lovregler i allmennaksjeloven § 4-2 a kan medføre for private aktører som gir råd om utøvelse av aksjeeierrettigheter (høringsnotatet punkt 12.4).

Vi ber adressatene forelegge høringsbrevet med vedlegg for berørte underliggende etater og lignende tilknyttede virksomheter som ikke er oppført på adressatlisten.

Høringen er åpen, og alle kan sende innspill. Vi ber om at hørings svar sendes inn digitalt ved å bruke skjemaet for hørings svar på www.regjeringen.no.

Hvis det er ønske om ytterligere informasjon eller ønske om dialog med departementet knyttet til lovforslaget, kan saksbehandler kontaktes.

Med hilsen

Marit Elisabeth Bolstad (e.f.)
avdelingsdirektør

Martha Drønen Madsen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste:

Departementene

Brønnøysundregistrene

Finanstilsynet

Skatteetaten

Skattedirektoratet

Regelrådet

Økokrim

Handelshøyskolen BI

Norges Handelshøyskole

Universitetet i Bergen

Universitetet i Oslo

Universitetet i Tromsø

AksjeNorge

Aksjonærforeningen

Bedriftsforbundet

Finans Norge

Hovedorganisasjonen Virke

Landsorganisasjonen i Norge

Næringslivets hovedorganisasjon

Regnskap Norge

Revisorforeningen

Oslo Børs

Verdipapirfondenes Forening

Verdipapirforetakenes Forbund

Verdipapirsentralen ASA

Advokatforeningen

Advokatfirmaet BAHR AS

Advokatfirmaet CLP DA

Advokatfirmaet Føyen Torkildsen AS

Advokatfirmaet Grette AS

Advokatfirmaet Haavind AS
Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS
Advokatfirmaet SANDS DA
Advokatfirmaet Schjødt AS
Advokatfirmaet Selmer AS
Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS
Advokatfirmaet Thommessen AS
Advokatfirmaet Wiersholm AS
Deloitte Advokatfirma AS
Ernst & Young AS
Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma DA
Kvale Advokatfirma DA
Kluge Advokatfirma AS
KPMG Law Advokatfirma AS
Arntzen de Besche
Wikborg Rein Advokatfirma DA

BN Bank
Danske Bank
DNB Bank ASA
Handelsbanken
Landkreditt Bank
Nordea Bank Norge ASA
Pareto Bank
SpareBank 1
Sparebanken Sør